

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 160.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 160

РІК V.

Ч 45. СЕРЕДА

5. ПАДОЛИСТА. 1913

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY,

NOVEMBER 5, 1913

No. 45.

VOL. V.

ХТО ДОБРИЙ ЖОВНЯР

в капіталістичній державі? Той, що:

- 1) не більше думає від новонародженого теляти,
- 2) потрапить бути робітником,
- 3) для него офіцер бог,
- 4) потрапить вбити батька, маму, брата, сестру і приятеля,
- 5) не ризикне ся від машини, ніжним іншим, лиш тим, що цхає в рот їду без чужої помочи.

Хто добрий борець

за соціалістичний лад? Той що:

- 1) читає і предплачує „Робочий Народ”,
- 2) належить до соц. дем. організації,
- 3) ходить на робітничі мітинги
- 4) все і всюди обстає за робітником,
- 5) не а ніколи скебом,
- 6) не циячить,
- 7) не лиже цопови рук,
- 8) не купує буржуазних шмат,
- 9) домагає ся все скорочення дня праці, і
- 10) домагає ся все і все вищої плати.

„Робочий Народ” коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD”

Box 3542 (Sta. B.)

Winnipeg, Man. Can.

Від редакції.

Редакція просить місцевих організаторів усіх відділів Ф. У. С. Д. П. Канади, щоб они поштовою карткою доносили редакції про кожного ново вписаного члена відділу. Редакція просить лиш о імя і назви-ско члена і місцевість відділу. Редакція задалегідь щиро дякує організаторам за ту їх роботу.

З партійним привітом
Редактор Р. Н.

НОВИНКИ.

Сім літ вязниці присудив дублінський суд соціалістичному борцеві і організаторови страйку транспортних робітників в Дубліні Джемсови Ларкінови. Дня 27 жовтня скавав суд, що організувати робітників се є зброддя, а дер-

жавний прокуратор назвав заслуженого суспільного діяча небезпечним збродняком. — Уважай робітнику, що домагає ся більшої плати або скорочення робочого дня, се є зброддя — так кажуть поли, суд і поліція. І знай, що се дотр буде, доки законодавство і політична керма держави не буде в руках соц. демократії. —

Для майнерів винайшов др. Лайзер таку лампу, котра неустанно свіще. А коли в копальні починають ся збирати вибухові гази, тогди та лампа змінює тон свєту і тим остерігає майнерів перед катастрофою. Свіетлям чути на віддалені ето ярдів. Прилад той випробувано в державних копальнях в Німеччині.

Нові трупи. В майні Давсон, Нью Мексико, еко-

плєзія газів похоронила 243 людей. Вей проходи заспані а копальня заповнена трючими газами. —

Держава проти робітників. В штаті Колорадо заведено мілітарний обложний стан, бо в копальнях полудневої части Колорадо страйк. Правительство обложило всі місцевости військом. Між робітниками найменшими стрілками розбишаками було дооси 18 боїв, в котрих згнуло 28 осіб а 40 осіб є тяжко ранених.

Ліцтють владу. Щоби садитькати повогори прокреджі в мужицких рай-файзенках і обкрадені Селянської каси, видумав буковинський Василько для буковинських мужиків вий бізнес. Скавав своїм купцям везти по селах попу Манастирського і виставляти його перед мужиками як нового владуку. При тій нагоді мають мужики рішити ся, що більше варта: владука, чи Селянська каса. Мужики певно куплять владуку.

Рів на газету.

Англійські робітники гірники на конференції в Scarborough наложили на себе податок в сумі одного пінінга на рік. Ті гроші мають йти на піддержані їх газети „Daily Citizen”. А що їх організація числить величезне число членів, то з того податку виходить сума 500 тисяч долларів на наші гроші.

А як у нас? В нас робітники розхажують буржуазні шмати і з найбільшою втхою читають новинки про крадежі, зведені жінок, і такі дописи, які затирають в робіт-

никови клєсову свідомість так, що він не знає, що він є і який його інтерес.

От так: там свідомість і єднанє а в нас темнота і ходженє блудом. І чи так ще довго буде?

Безробітє довело Пилипа Цібовського в Нью-Йорку до того, що канув ся з вікна з четвертого поверку на 3. улица ч. 205, і так побив ся, що за кількамаїцять мінут вмер. Лишив жінку і десятеро дітей. Відави не міг дивити ся на голодну родину. — Капіталісти замикають під ключ зрабоване добро, а творці хліба з голоду мруть — а попи кричать, що се богом посвячений лад, і що соціалісти то чорти.

Канадійське вельництво.

У Вінніпегу, в тій твердині канадійського буржуазного свєта, працюють робітники по більшій часті по 13 і 13½ год. денно. Коли причислити до того ще хід до праці і до дому, то лишити ся як раз лиш час на спанє. — І се також божий лад.

У Відні на місце замордованого т. Шумаєра не вибрано т. Ельдерша, як ми се були подали в 44. ч. „Р. Н.” а вибраний християнський соціал Матає. Попередню вістку ми взяли з „Ешо” соціалістичної часописи в Клевеланді.

Любов до мілітарізму

показали авєрійські горожан в той спосіб, що в протягу року втїкло з Австрії 121.000 обовязаних до військової служби. До самої Канади прийшло 90.000 „жовнів”. І мимо того австрійські керманічі держави не приходять до голови по року. Місто обнизити видатки на військо, щоби не пльондрвати горожан і не морити їх голодом, — они воллі в послїдних літах піднести видатки на військо о 100 мільонів і допустити до того, аби край повзбу ся найкрасших сил, повзбу ся цвєту населєня. А буде сьому кєнець?

Вибори в Італії,

котрі як риз тепер відбувають ся, принесли для соціалістів 58 мандатів. А що це в 38 округах мають відбутися тісніші вибори, в яких бере участь 30 соціалістів, то сподіють ся, що певно буде вибраних 15 соціалістів. Отже новий римський парламент буде мав що найменше 70 соціалістичних послів. — Клерикальських послів вишло лиш кількамаїцять і то го-

ловво в мужицких округах. Промислові округи глєсували по соціалістичному. Пана дєсь певно геть спїтнів з такого вислїду виборів.

Знов два пароходи в огни.

До Галіфаке приїхав паровель „Sowell”, котрий 400 миль боров ся з огнем в своїм нутрі, а ось до Гамбургі вернув корабель „Kronprinzessin Cecillie”, який привіз 22 людей вратованих з палаючого французского парохода „Patria”. — Огонь за огнем! Певно ті вєі палаючі кораблі дуже високо асекурованы, бо без сього они не горіли би один по другому.

В майнах Савт Поркюпайн

дїють ся страшні річи. В майні „Holinger” динаміт розніє на куски чоловіка, другий страшно покалічений. При розстрілюваню скали лишило ся ще трохи динаміту в скалі, ті, що мають вважати на се, не звертали навіть уваги, а робітники розбиваючи джаганами скалу, натрапили на динаміт і ударами джагана виклїкали вибух. Супредент і капітан винисьому в першій мїрі, бо они місто глєдїти на безпечность праці, глєдять лиця, чи нема де якого агітатора.

В тій часті Онтарію постунають копальняні барони так, гей си они були найвисьюю інстанцією найвисшої власти і гейби в копальнях не люди були а продажна худоба працювала на них. На Сибїра, адець, є красні відносини, чим в тій часті „вільної Америки”. В „Pearl Lake” сквітували всіх юнійних і соц. демократичних робітників. Підчас страйку виборили були робітники при 8-годиннім дню праці \$4.20 для машиністів, \$3.75 для звичайних робітників. Позаяк але не по всіх майнах страйк закінчив ся побідно, бо найхало дуже богато галицьких і буковинських скебів, то ось тепер компанія вихисувала се, не додержала контракту і кождому робітникови обнизила плату о 75 центів, а робочий день змїнила з 8 годин на 9.

Се страшне нахабетво компанії, а рівночасно наука для робітників. На таке нахабетво повинні робітники відповісти лиш це більшим єднанєм в одну сильну організацію.

Таке саме діє ся в майні „Big Dome”. Скоє лиш пронохає заряд котрого з організованого робітника, так зараз квітє його. Така доля постигла робітника Л. Крєсного, і то за те, що роз-

давав оголошеня на мітинг. Найстрашїше але є се, що такі робітники дєносять зарядови на робітників. Оданокою радою на таких донощиків є дати відчутї йому, що він стоїть низше худоби, бо і мєж звїрами в однім і тїм самім роді (з винятком пєсів — але пєи навчили ся від людий жєрти один одного — се-ж чисто людське вихованє) отже в однім і тїм самім роді нема того, щоби одно шкєдило другому.

Товариші! на всяких сходах не забувайте на „Роб. Народ”.

Державні довги Австрії.

Коли говорит ся про державні довги, то треба знати, що то є мільярд. Се є число, яким в інших случаях звичайно не рахують. Але державні довги Австрії скоро не можна буде й почислити. Один мільярд, се 1000 мільонів.

Один мільон, се 1000 разів 1000 корон.

Один мільярд є таким робом 1000 разів по 1000 разів по 1000 корон.

Австрія має тепер понад 9 мільярдів державних довгів або точко 9139 мільонів.

В послїдних чотирох роках державні довги зросли о 910 мільонів, отже майже о 1 мільярд.

А міністер фінансів думає вже знов про те, як би знов позичати. Молох мільяризм голодний, його не можна наситити.

ПОЗІР!

Народе в Монреалі!

В суботу 22. падолиста 1913. Відд. Ф. У. С. Д. Тов. ім. М. Сіваньского, і група Русских Соц. Дем. відгортають дві драми під заголовками.

„СТРІЛЯЙ НА СМЕРТЬ.”

і

„ВЪ СВОЛЬНОЙ”

По представленю будуть сьпиви, музика, танці, почта любови, і інші приємні забави.

Товариші робітники! Приходіть всі як оден 22. листопада о годині 8-мі вечером в

AUDITORIUM HALL
227 Ontario, St. West
cor. Blenry

а побачите дві перворядні драми і забавитесь доволі, за що ручать Комітет.

Тикет лиш 30 центів.

Тикет можна купити в Загальній Книгарні і по всіх українських иторах в Монреалі.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ!

Крайни! Як їдете до краю сеї осени, не забудьте зайти до нас по шифкарту. У нас можна купити шифкарту до краю на всі лінії і також можна їхати через Канаду або Нью-Йорк.

Ми продаємо шифкарти по слїдуючих цінах, котрі є найтаньші.

Шифкарта з Винніпегу до Кракова	\$70.60
„ „ „ Львова	73.00
„ „ „ Черновець	74.50
„ „ „ Тарнополь	73.85

Як гроші маєте і хочете тут змінити, то ми вам зміняємо і беремо лиш два центи від долара змінного, се є знижена ціна для тих людей, що у нас беруть шифкарти. Як не хочете з собов нести гроші, то ми вам шїплемо так, що сами відберете, як приїдете до Краю.

Наша спілка вже провадить інтерес через 34 роки і тепер вістала інкорпорована так, що є одна з найбезпечніших офісів в Канаді.

Офіс отворений що дня від 9 до 7, а в суботу від 9 рано до 9 вечером.

Alloway & Champion Limited.

667 Main St. Winnipeg, Man.
C.GENIK, Magr. For. Dept.

Ч. 44

Но-Потаріяльна.

ШІЛЕРА.

до по найнищих цінах ішних кораблів.

практи купна і прода- тації спадкові в ста- то єх справами туге- вєйляких угод, вида- даємо і міняємо лоти, о купуємо і продаємо но лоти в Трансконі, посилаємо гроші до о, і пожачаємо гроші.

писати до нас

CHILLER

Winnipeg, Man.

303 MAIN St.

Щедлярія

Слїдуючі

купна і продажі, дутешні справи, ку- и і фарми, асекуру а переводчиків. Вєт

на адресу:

ANCELARIA

Winnipeg, Man.

ОГО ЛЮДУ.

о-польська аптека для оби.

едицину, котру ваш че.

дїстануть о 25% тан- в нас через почту.

DRUG STORE

Winnipeg, Man.

ні женщин

етний курс в вісемох тиж- бо ми платимо процент від експєрти, 17 літ в 45 шко- Відд. рано до 4. пополудни

COLLEGE

Winnipeg

Спеціально!

жжкцін

жіночих зимових у- светрах, і спідньому

ика знижка

ків, жіночих зарукав- мене, а я вдоволю Вас ами.

STEIN

Winnipeg.

and Clothing store.

чуйте „Р. Н.”

"ROBOTCHYJ NAROD"
(THE WORKING PEOPLE).
 THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 Subscription \$2.00 a year.

Політика і робітники.

В Канаді і в Пол. Державах велика частина робітництва є згуртована у фахових організаціях, так званих юніях. Є одні організації, в котрих гуртують ся робітники лиш певних фахів, а є й такі, як ось організації індустріальних робітників сьвіта, де гуртують ся робітники без різниці на фах; скоро они лиш працюють у якимсь промисловім підприємстві, можуть належати туди. Але всі ті юнії, всі ті індустріальні організації мають те спільне, що опрокидують політику і через те стоять навіть ворожо до соці. демократії, як політичної партії.

В них є одна думка про політику, іменно, що політика веде до корупції — і ось через те опрокидують політику. В них є одна провідна думка, іменно та, щоби з'єднати всіх робітників у одну організацію а відтак або загальним страйком, або коли буде треба, то і силою здобути вивлащення капіталістів, себто відібрати їм продукційні (виробничі) средства, як ось землю і фабрики. Лиш в тій одній точці сходять ся они з соціал-демократією. Они всі забувають на те, що політика є порядкуючою силою в державі. І хто сьогодні має політичну силу, має власть правління в державі, той є паном ладу в державі; і то такого ладу, який є йому, — тому, що має політичну власть — милий. А що політична сила в теперішнім ладі є в руках капіталістів, бо они мають гроші, бо они мають різні средства на те, щоби купити собі ту політичну силу, через те правління в Канаді, чи в Пол. Державах, чи в других краях, є все противне інтересам робочого народу. Через те, що в них політична сила, себто лиш они мають мандат правити державою, от через те по їх стороні є всякий урядник, всякий піп, поліцей, жовнір, учитель, вчений, взагалі вся та голова, котра хоче жити таним коштом без великої праці, а властиво всі ті, котрих собі купить та кліба, котра кермує державою, себто котра має політичну силу в своїх руках.

Мало робітникам того, що они гуртують ся, коли ті, що правлять державою, коли лише захотять, можуть перешкодити сьому, або, коли не перешкодити, то утруднити єю роботу? У них же є військо, у них є поліція, у них є попи, учителі і друга зграя, котра все і все голосить, навчав по школах, церквах, урядах, своїх газетах, що ось той лад є божий лад, і хто є проти нього, то він є збродняром.

Правда, робітники не є такі безсилні, щоби они нічого не могли вдіяти тій класі своєю організацією; але правда те, що робітники вдіють у двоє більше, коли они будуть не лиш організувати ся у фахові організації, але ще й до того будуть брали чинну участь в політиці.

Пригляньмо ся теперішньому часові. Так в Пол. Державах, як і в Канаді всі юнії дуже ворожо відносять ся до капіталістів, до капіталістичного ладу, організують ся в силки проти тих капіталістів, — але коли прийдуть вибори, то в Пол. Державах робітники голосують раз за республіканцями а раз за демократами, себто за обома капіталістичними, буржуїніми партіями, а в Канаді раз за лібералами а раз за консерватистами. Сказати те иньшими словами, то юнії так думають: — Ви, капіталісти, наші вороги, але ми вас вибираємо в законодавне тіло, щооби ви виконували там закони проти нас.

Інакше оно не виглядає; бо борються з кимсь а рівночасно давати йому право і силу кермувати собою, то значить давати противникови зброю на себе.

Соціал-демократія стоїть зівсім на відміннім становищу. Она, як дитина Марксової і Енгельсової науки, каже робітникам: Робітники всіх країв і народів єднайте ся в спілку економічні і політичні. Бо щоби бороти ся з капіталом в капіталістичнім ладі, то треба мати капітал проти ворога і рівночасно треба здобути робітникам політичну керму держави. Соці.-демократія не хоче мати лиш одну зброю на ворога, але обидві, себто ту саму зброю, котру має ворог.

Переїжджаючи через різні міста Канади і Пол. Держав, є нагода познакомити ся з провідниками поодиноких юній і є нагода бути на мітингах юнійних. Вони дихають одним духом, іменно стеречи ся від політики. Один організатор юнійний на мітингу у Вінніпегу загнав ся був так далеко у своїх виводах, що ось що сказав: „Коли би в Пол. Державах спромогли були робітники вибрати свого президента, то були би скупали ся у своїй крові“. Він плескав йому а де-хто сьміявся. Він прийшов був до тої думки в той спосіб, що ніби коли би робітники зважили би ся вибрати робітника пре-

зидентом (а робітників є величезна більшість), то буржуї були би так злостили ся, що були би вислали поліцію і військо на робітників. Він забув на те, що коли би робітники були аж так сьвідомі, що стали би як один муж і вибрати робітника президентом, то не купали би ся у своїй крові, бо они мали би політичну силу по своїм боці, они правили би вже державою, бо они були би як політично з'організована сьвідома своєї мети більшість державна, отже і поліція була би їх, і військо їх, а властиво ані поліції ані війська не було би, і не було би кому купати їх у їх власній крові.

В житю людства було все дві нації, були визискувачі і визискувані. Не кажемо дві класи, хоть се є властива назва. Кажемо дві нації, бо они все із собою жеруть ся, як би се були ворожі собі нації. Бо чи можна уважати членом нації того, що або сам визискує націю або помагає визискувати її? Чи рідні брата не вигнали би з поміж себе рідного брата, котрий опнукував би їх, або хотів мучити їх? Чи Українець є Українцем, наколи він визискує Українців? Для нас любийший Хінчик, коли він відносить ся до нас, як брат, чим Українець, наколи він стоїть по стороні визискувачів української нації, або иньшої нації.

Але вернім до річи. Все було дві класи — вже не кажемо нації, щоби не каламутити раз втертого поняття класи. І ми видимо, що вже в старині бороли ся ті класи із собою. Коли вже хто читав з увагою біблію лиш, не кажемо історію розвитку народів, бо не кожний робітник годен був доси се зробити — але коли читав лиш біблію, то виді, що вже у Жидів бороли ся ті дві класи давно, дуже давно. В Первіх та борба доходила до того, що в них пістав був навіть закон зрівнування багатства. Те діяло ся в той спосіб, що все що 50 літ був в державі сьвіжий поділ землі, щоби тим все що 50 літ вирівнувати багатства людей. — У Жидів був такий Мойсеєв припис, що все що 40 літ був так званий день радості. В той день тратили всяку правосильність довжні умови, себто коли до того дня хто був другою вином, в той день пропадав довг. І от в такий спосіб облегчувано долю визискуваних. Але те нічого не помогло. Класа визискуваних все росла. І ми видимо у Жидів визвольний рух пророгара, який зродив християнство. Але до того часу все їде борба лиш о визволенє з економічних пут, себто з бід. Політики ще нема. Відні навіть не думають про правління державою і самими собою. Они не знали ще, яке то є благо та політика. Дперва в Римі ми стрічаємо класу так званих плебейів, себто класу також багатих але походившій з простого люду, класу доробкевичів, котрі будучи передше бідними, не мали ніяких політичних прав, а коли вже доробили ся майна, хотіли ще здобути і політичні права для себе. Они виділи, що то добре є мати управу держави в своїх руках, бо тогди можна так протрїти закони, і так повернути силу держави, щоби з сього они мали хосен. І ті плебеї доти бороли ся з аристократією, з родовими панамі, доки ті аристократи не допустили і їх до участі в правління державою. І та борба о політичну участь, о право госнодарювати в державі не втихає від тогди. Ми видимо в середновічних часах хлонські війни у германів, а відтак французску революцію, а відтак революції в Німеччині і Австрії а ось недавно революцію в Росії — а у всіх тих революціях ходить головнє о політичні права, себто о право брати участь в кермуваню господаркою держави.

Се правда, що підставою тих всіх революцій було все економічне питанє, але ті економічні питання треба все рішати законодавством. І чи я здобуду краше економічне положенє революцією кровавою, як ось ножем, чи кулею, чи иньчим способом, то все на верхку покладаю закон, що ось від тепер має бути сьак або так, і той закон буду сам шанувати а другим буду казав шанувати його.

І ось наведені висше приміри показують, що політика є конечна. Римські плебеї хотіли, щоби не лиш они але і аристократи давали датки на вдержанє держави, от тому шнали ся до участі в законодавстві. Французькі купці, підприємці, і другі доробкевичі завдрим оком дивили ся на те, що они платять податки а великі ділчичі, аристократи, так звані фєвдали рицарі, були вільні від дачок на вдержанє держави. А що під той час вже була велика маса пролетару, таких людей, котрі жили лиш з праці рук і все голодні були, — от они вихиснували їх нужду і клякали їх до борби з фєвдалами, до борби з аристократією. А голодні пішли, здобули їм те, чого ті доробкевичі хотіли, але тому, що голодні маси не знали, що то таке політика, не журились ся проте, — а ті доробкевичі забрали керму держави в свої руки і сказали робітникам: ви вже зробили своє, прогнали аристократів, то тепер можете йти собі. І темні маси й доси роблять те саме. Те саме було підчас революції в 1848 мих роках в Німеччині, в Австрії, і те саме було недавно в Росії. Правда все тогди, коли робітники помагали буржуазним класам (доробкевичам) здобувати політичну владу, то щось там капнуло і для робітників, — щось трошка давали їм, давали понюхати їм кінчик політичних прав. Але до участі в політиці держави, до участі в правління державою не допускали їх ніколи. І робітники навіть не дбали про те. Аж сани Марксової науки, соці.-демократи, почали політичну роботу. „Подивіть ся в парламент, хто там сидить, хто кермує вашою долею!“ зликав Лясаль. Німецька соці. демо-

кратія взяла ся перша здобувати право участі в кермуваню державою. В парламент війшов Бебель Август і з тої трибуни розкрив паньській класі книгу болів робітництва а робітникам з тої самої трибуни показав, що те законодавне тіло, той парламент аж тоді буде добрий, коли в ньому засядуть робітничі заступники. Німецька соці. демократія взяла ся до будованя фахових організацій а в тих організаціях учила робітників політики, учила їх, що приносить участь в правління державою. Німецька буржуазія аж страшала ся зі страху перед таким рухом соці. демократії і ось в 70тих роках минулого столітя державний канцлер Бісмарк ривко з буржуазією видав закон проти соці. демократів. Та се не помогло. Бебель і другі товариші показали, що робітнича політика є не поборьма, що парламент є як раз на те, щоби робітники навчили ся видіти, як буржуазія визискує їх, щоби робітники навчили ся правити своїми власними інтересами. І робітники зрозуміли се. Бо ось в протягу 30 літ здобули 111 мандатів до парламенту.

За приміром німецької соці. демократії пішли австрійські, і сьогодні мають 88 заступників, французькі робітники здобули 68, італійські 46; тою самою дорогою пішли бельгійські, голандські і другі соці. демократичні партії в Европі.

Правда, не правлять они ще державою, бо всюди є они в меншости, бо не всі ще робітники зрозуміли вартість політики, але хоть вони в меншости, то все здобули вже такі права для робітників, про які в Америці не снить ся робітникам.

Буржуазні партії вже зі страху перед соці. демократією самі дають такі уладженя, які є хосенні для робітників. От хопь би забезпечене робітникам підчас хороби, або так звані каси хорих, підчас каліства, означене законом довжини робочого дня, заборона діточої праці у фабриках, примусові охоронні прилади у фабриках, все те здобутки соці. демократії політичною дорогою. Ось в Австрії туй туй парламент ухвалив закон забезпечуючий удержанє робітника на старість, се також здобуток соці. демократії. Чи в Канаді хоть снить ся про се робітникам? Чи держава хоть цент дає на те, коли робітник хорий, доби він скалічить ся? В Канаді є лиш воля на голод і воля фабрикантові довести робітника до каліства або смерти. Але зате юнії кричать на соці. демократів, кричать на політику і підчас виборів промовдирі юнії підводять своїх робітників капіталістичним партіям.

Ні, робітники! Нам треба організувати ся у фахові, чи які там другі снілки але попри те сїяти соці. демократичну науку здобути політичних прав, здобути участь в правління державою, здобути парламенту в свої руки. А коли вже парламент наш, то і лад наш буде. Ми вдержуємо державу, ми і правити маємо нею. Хіба не так?

Іван Гнида.
 Організатор Ф. У. С. Д. П. в Канаді.

Товариші гірники!

Звертаю ся до всіх гірників (майнерів) а особливо до гірників в Савт Поркюнайн. — В кровавім поті чола розбиваєте динамітом камінні скали, проробили ви вже підземні хідники - тунелі і начернали з них багато вже золота у формі мінералів. Здаєть ся, що ви повинні бути найбільшими обгачами на сьвіті; ваші мешканя повинні сьвітити ся золотом, повинні їсти із золотих начинь золотими ложками. Про нужду, холод, голод ви навіть не повинні снити, бо ви ремісники золота, а золото в теперішнім ладі найбільше багатство.

Я зайшов до вас і побачив не те, чого я надіяв ся від творців золота. Я побачив у вас не палати а буди (кепи). В тих будах не ліжка а прічі поставлені в три ряди на долівці і ще три таких шари над ними, ніби поверх. На кожній прічі по двоє людей. Товариші! Кої у галицьких посесорів (не кажу вже ділчичів) краше мешкають чим ви. А їда? Їда у фермерів для свиний не дуже втїкла від вашої! Про плату вже не кажу, бо в неї а лиш маленька частинка того, що ви виробите, бо більшу часть забирають акціонари, які навіть не виділи вашої копальні, а деякі навіть не знають де она є. А до того праця тяжка, невільничя праця, яка жене не одного в гріб, зриває цьвіт з вашого лиця і час від часу ниматує ваше тіло динамітом, відривками скал або таки розторошує на якусь неописану масу. А знаєте ви, чого оно так, для чого вам не дїпше? Тому, Товариші, бо ви стоїте одинці, богато а вас думає лиш про себе а про других ні. Товариші! Так як кональні не може обходити ся поодинокими робітниками а все мусить мати велику суму робочих рук, так само, як війня не може вести один жовнір а сотки тисяч жовнірів, так само ви, старуючи ся о свою ліпшу долю, о краще житє, мусите те робити не одинцем а гуртом.

Подивіть ся на західну федерацію гірників в Butte City, Montana. Она півстала 15 мая 1893. р. На першим в'їзді було їх ледви дванаїцять відділів а тепер федерація числить 265 відділів. Та юнія обіймає цілі Пол. Держави і Канаду і лучить в собі всіх робітників занятих в копальніям, вальцовім і гутничім промислї. Її відділи розсіяні в Alaska, Arizona, Brit. Columbia, California, Co-

Idaho, Michigan, M...
 Ontario, полуд. Dak...
 Bei відділи мають с...
 юности коло мільйона до...
 Віл часу з'організован...
 запровадженні ось...
 thobia, Uhan, Colorado...
 California.
 Західна федерація гір...
 у в Пол. Державах жа...
 щодняного дня праці, і...
 допільненя. І на п...
 хоть ся они дальше о...
 бу би ривив таке п...
 би они стояли одві...
 ський, що він риває...
 ського, де є сила. І на...
 людей, то певно...
 станає. А подумайте...
 вільні години (плат...
), робітник може кр...
 ности книжку чи газет...
 сть і є багато богат...
 ченя тіла від мозоль...
 Поодинокий робітн...
 мая серед морських х...
 чого будь від ка...
 більшої плати, чи с...
 вств праці, то капіт...
 на брук, на голодо...
 сть єтає він непоборн...
 найбільший капіт...
 свій власний, шкід...
 ділчич для своєї род...
 бо не дає спром...
 для себе, ані для д...
 ся хвилево, коли...
 знає, що капіталіст...
 на ту хвилю, ко...
 не огляне ся на...
 Гляді...
 В Бритійській Кол...
 гірники є з'органі...
 плати в копальні...
 вносить \$ 3.50 денн...
 платять лиш \$...
 Робітники в копа...
 \$ 3.50 за 8 годін...
 копальнях Calmet...
 дістають не...
 11 до 13 годін де...
 в на місяць.
 Тогди, коли з'ор...
 за 8 годін праці д...
 яких самих копальн...
 ного ранку до піз...
 ділчичів і беруть за л...
 Гірники в Michi...
 є тепер з'організу...
 райкували. В стра...
 Правда, багато з ни...
 х і впали вже тру...
 вони не виборють с...
 Ними вповнилі...
 іще стали їх жін...
 школи, стають в ї...
 плати і скороченя р...
 їм батьків, бо...
 страдею, бо они го...
 нема вже в сьвіті т...
 шків, щоби кинұл...
 тогди не платя...
 немовлять рознесе...
 вихор порох.
 Товариші! Ве...
 шайте і риди борці...
 інтересів, а вибор...
 Коли ви ще до...
 сьогодні. Двер...
 запрошують вас:...
 шайте небо на зем...
 ваше падає, ти...
 лиш неволі.—
 Па...
 Сьвіт давно...
 роблять бізнес на...
 бізнес за релігію...
 чьчатках чистого п...
 Сьвіт знає і...
 бізнес на револю...
 родову плян...
 буржуї до...
 іна шнов собі не...
 Сьвіт знає і

film
26 Nov. / 13

увати право участі в керо-
мент а ж тоді буде добрий, ко-
нічі заступники. Німецька соц.
дована фахових організацій а
робітників політики, учила їх,
влівно державою. Німецька бур-
раку перед таким рухом соц.
оках минулого століття держав-
о з буржуазією видав закон
се не помогло. Бебель і другі
обітничка політика є не побора-
на те, щоби робітники навчи-
визискує їх, щоби робітники
и власними інтересами. І робіт-
в протязі 30 літ здобули 111

соц. демократії шийшли ав-
88 заступників, французькі
літські 46; тою самою дорогою
дські і другі соц. демократичні

они ще державою, бо всюди
веі ще робітників зрозуміли вар-
вони в меншості, то все здобу-
обітників, про які в Америці не

е зі страху перед соц. демокра-
ажня, які є хосенні для робіт-
ечене робітника підчас хороби,
к, підчас калітва, означена за-
дня, заборона диточої праці у
ронні прилади у фабриках, все
рті політичною дорогою. Ось в
ент ухвалив закон забезпечую-
на старість, се також здобуток
анаді хотіли сунти ся про се робіт-
цент дає на те, коли робітник
ть ся? В Канаді є лиш воля на
ви довести робітника до калітва

ї кричать на соц. демократів,
ідчас виборів проводячі юні
бітників капіталістичним пар-

треба організувати ся у фахові,
але попра те єйти соц. демокра-

літичних прав; здобути участі
добути парламенту в свої руки А
и, то і лад наш буде. Ми вдержу-
ати маємо нею. Хіба не так?

в Канаді.

ші гірники!

іх гірників (майнерів) а особливо
оконані. — В кровавім поті чола
камінні скали, проробили ви вже
нелі і начернали з них багато вже
ів. Здаєть ся, що ви повинні бу-
ни є світлі; ваші мешканя повинні
и, повинні їсти із золотих начинь
о нужду, холод, голод ви навіть не
емієнники золота, а золото в тене-

побачив не те, чого я надіав ся
побачив у вас не палати а буди
не ліжка а прічі поставлені в три
ви таких шари над ними, шіби по-
не двоє людей. Товариші! Коні у
не кажу вже дідичів) краще меш-
да у фермерів для свиний не дуже
плату вже не кажу, бо в неї а лиш
о, що ви виробите, бо більшу часть
які навіть не виділи нашої копаль-

знають де она є. А до того праця
ця, яка жене не одного в гріб, зри-
ді а час від часу шматує ваше тіло
и скал або таки розторошує на
а. А знаєте ви, чого оно так, для-
ому, Товариші, бо ви стоїте один-
ає лиш про себе а про других ні.
альни не може обходити ся пооди-
все мусить мати велику суму
р, як війни не може вести один жов-

вніврів, так само ви, стараючи ся о
красне житє, мусите те робити не

ахідну федерацію гірників в Butte
лівстала 15 мая 1893.р. На перші
ванайцять відділів а тепер федера-

лів. Та юнія обіймає цілі Пол. Дер-
ть в собі всіх робітників занятих в
вім і гутничім промислі. Ёї відділи
izona, Brit. Columbia, California, Co-

orado, Idaho, Michigan, Minesota, Montana, Newada, Ore-
gan, Ontario, полуд. Dakota, Utah, Washington і Wyom-
ing. Ёї відділи мають свої гаалі, шпиталі, бібліотеки
вартости коло мільйона доларів.

Від часу з'організованя західної федерації гірників
аістав запровадженій осмигодинний день праці в Brit.
Columbia, Utah, Colorado, Newada, Montana, Arizona, Mi-
ssouri і California.

Західна федерація гірників внесла до найвишого
суду в Пол. Державах жаданє о законне признає ос-
мигодинного дня праці, і суд признав конечність тако-
го поліпшеня. І на підставі такого ореченя суду
борють ся они далше о скороченя праці. Чи, думаєте,
суд був би рішив таке питання в користь робітників,
наколи би они стояли одинцем? Чи думаєте суд є такий
людський, що він рішає після права? Ні, він рішає пі-
сля сього, де є сила. І наколи би був се зробив малий гур-
ток людей, то певно суд був би і не розглядав то-
го питання. А подумайте тепер, що вискавши денно
дві вільні години (платня через те не коротша а така
сама), робітник може краще відпочити, має час пере-
читати книжку чи газету, має час пограти ся зі своїми
дітьми і ще багато багато користей, які виходять з об-
легченя тіла від мозольної праці.

Поодинокий робітник се одна дошка з розбитого ко-
рабля серед морських хвиль. Робітник одинцем не може
жадати чого будь від капіталіста, бо сьогодні зажадє
від більшої плати, ча скороченя дня праці, чи охоронних
средств праці, то капіталіст просто гонить його на ули-
цю, на брук, на голодову смерть. Злучений в організа-
цію стає він непоборною силою, перед котрою не вдер-
жить найбільший капіталіст. Стоїш одинцем, то ти шкід-
ник свій власний, шкідник для своїх товаришів праці,
шкідник для своєї родини, своєї жінки і дітей, — шкід-
ник, бо не даєш спростоги вибороти кращих умов житя
ані для себе, ані для других. Коли навіть тоби добре ве-
деш ся хвилево, коли ти навіть задоволений хвилево,
то знай, що капіталіст, котрий живе з дивіденд все і все
чатє на ту хвилю, коли би ввзяв з тебе більше зисків,
і ти не оглянеш ся навіть, а твоє вдоволенє розвіє ся як
дим.

Глядїть на приміри!

В Бритійській Колумбії і в захірній части Пол. Держ-
жав гірники є з'організовані. І підчас того, коли найни-
ша платня в копальнях олова в Coeur D'Alenes, Idaho,
виносить \$ 3.50 денно, то за ту саму працю в штаті Mi-
ssouri платять лиш \$ 1.75 денно.

Робітники в копальнях міли в Butte, Montana, діста-
ють \$ 3.50 за 8 годин денної праці, а в штаті Michigan
в копальнях Calmet, котрі є найглубшими на земській
кулі, дістають не з'організовані робітники
за 11 до 13 годин денної плати лиш сорок доля-
р в на місяць, себто \$ 1.54 денно.

Тоді, коли з'організовані робітники в Nevada мають
\$ 4 за 8 годин праці денно, то не з'організовані гірники в
таких самих копальнях в штаті Alabama працюють від ран-
нього ранку до пізної ночі, так як формалі в галицьких
ділчих і беруть за те \$ 1.50 денно.

Гірники в Michigan зроуміли свої давні похибки і
ось тепер з'організували ся в юнія З. Ф. Гірників і зас-
трайкували. В страйку беруть участь їх жінки і діти.
Правда, багато з них поліція арештувала, багато є рвене-
них і ввали вже трупи, але они не перервають боротьби,
доки не виборють собі кращої долі.

Ними вивопнили вже кримінали і шпиталі, але на те
місце стали їх жінки і діти. Діти перестали ходити до
школи, стають в ряди страйкарів і домагають ся кращої
плати і скороченя робочого дня для своїх батьків; бо їм
жаль їх батьків, бо они ніколи не видать їх за довгою
працею, бо они голодні через те, що батьки голодні. І
нема вже в світі тої сили, щоби зломала волю тих робіт-
ників, щоби кинула ся на маленьких страйкарів дитий,
бо тогди не платя, не скорочєна дня а роспука за кров
немовлят рознесе все те, що стане єї в дорозі, рознесе,
як вихор порох.

Товариші! Вступайте в сліди з'організованих, ста-
вайте в ряди борців, в гурт свідомих своїх прав і своїх
інтересів, а виборете для себе новий світ. Се ще не піз-
но! Коли ви ще до сьогодні не зробили сього, так зробіть
се сьогодні. Двері організації стоять отвором для вас,
запрошують вас: „Ідіть, здобувайте новий світ, здобу-
вайте небо на землі, бо чим довше ви отягаєте ся, тим
ниже падаєте, тим тяжше буде вам страсти з себе кай-
дани неволі.“

Патріотичний бізнес.

Світ давно вже привичав ся до того, що поля-
роблять бізнес на християнстві і навіть признали той
бізнес за релігію. А прецінь християнство було в своїх
початках чосто пролетарським, визвольним рухом.

Світ знає і те, що французька буржуазія зробила
бізнес на революції. Пролетар прогнав фєвдалів, прог-
нав родову шляхту, а коли вже не стало тої шляхти,
тогди буржуї доробкевичі сказали пролетарови, щоби
він йшов собі геть, і тепер вдержував їх.

Світ знає і те, що буржуазія зробила такий самий

бізнес а берлінської і віденської революції в 48мих ро-
ках.

Буржуазні доробкевичі ніколи сами нічого не вля-
ли; они все посиляли других, щоби вигортали жар свої-
ми руками а печеню брали все собі.

Такий самий бізнес робили галицькі буржуазні наці-
ональні демократи, доробкевичі, на загальнім мужиць-
кім страйку у всхідній Галичині. Они за добрі посади
перебрали на себе ролю втихомирювани „бунтівничих“
мужиків.

Кілька літ не було вже нагоди бізнесу, аж ось знов
лучь ся ім Січинський. Вчинок Січинського зак поділав
на галицьку шляхту, що та одним махом перемінила
свою політику. І так, як перше вєрже відносла ся
до українських підпанків, доробкевичів, так тепер зі-
страху зараз припустила їх до правительственного жо-
доба за те, щоби она лиш ввзяла ся до „втихомирювана
народу“. Ті панки просто казали шляхті: „От видиш, коли
ти не даєш посад, то невдоволений нарід готов ще що
гіршого зробити. І посипали ся посади для панів — а
нарід? нарід може чекати — він має час; він має лиш
вигорнути жар.“

Те саме діє ся тепер на канадійській землі. — Ту
Українці в величезній своїй більшості є пролетарями і
через те гуртують ся в соціал-демократичних організа-
ціях. Канадійські консерватисти і ліберали, себто ан-
глійські доробкевичі чули ся давнійше панами в дома а
ту проявив ся соц. дем. рух, який ім починає заколючу-
вати їх галапасній спокій. Почав рости соц. дем. рух
між англійським, українським, фіняндським та німець-
ким, робітництвом. За своїх англійських робітників не
так они боять ся, як за українських. Они знають, що ан-
глійські робітники гуртують ся на давній старокраєвий
лад, себто в юнії, а юнії відкладають політику, і через те
не дуже то будуть буржуям на заваді. Буржуї знають,
що юнії, доки они не є соц. демократичні, не вирвуть
їм політичні керми з їх рук. Політичні буржуазні партії
мають страх лиш перед соціальною демократією. Але
соц. дем. англійська партія є дуже слаба, про німецьку
і фіняндську можна те саме сказати, бо їх є мало, а
українська, хоть є не дуже ще сильна, але она очевидач-
ки росте, і можна сподівати ся, що буде за короткий час
поважною силою, з якою будуть мусіли числити ся всі
другі партії. І ось через те українська соц. демократи-
чна партія є страшною для них. Українських робітників
є в Канаді поверх двіста тисяч; се дуже поважне число
в так рідко заселєнім краю, як є Канада. І ті двіста ти-
сяч не хотять відкидати політику, лиш як раз беруть ся
до неї, гуртують ся в соц. демократичні організації. Они
вже навіть ставили свого кандидата до парламенту при
минутих виборах. — Се англійським буржуїним парті-
ям не в лад.

Що-ж? Як радили собі? — Спосіб є. Світі давно знає
те, що в кожій нації є люди, котрі на своїх власних
братах спосібні робити бізнес. Знають те і англійські лі-
берали і консерватисти. Та-ї не завели ся. Знайшли цілу
зграю українських галапасів, підпанків, котрі зараз
перебрали на себе ролю вбиваня соц. демократичного
руху серед українських робітників. За посади, за ріжне
„комішенє“ роблять они ту роботу, аж мило. Такі Рєво-
ки, Губіцкі, Стєшинин, Ферлеї, Крамарі, Боєнівські і
діла низка другої драги, котра понюхала, що ту в Ка-
наді треба працювати, щоби жити, а праця їм не в смак,
отже пробують прожиткувати таким коштом, не розби-
раючи сього, чи чесно зароблений хліб, чи не чесно. Де-
які з них були навіть давнійше членами соц. демокра-
тичної української партії; але понохали, що на робітни-
ках годі робити бізнес, і що в партії треба дійсно працю-
вати, і то працювати без вигляду на те, чи хто похва-
лить чи ні, — ті хитрі „малороси“ покинули партію і
пішли на службу консерватистам та лібералам. Англій-
ські уржуїні партії не спромогли-би вести борби з соц.
дем. українським робітництвом, бо до українських мас-
треба конче українців, треба конче кляча: „Світ
до свого!“ Отже треба конче своїх рідних провокаторів.

А такі знайшли ся. І ті самі, котрі колись тікали
до Канади по те, щоби ратувати ся від нужди, ті самі
злидарі перебрають на себе туку підлу ролю.

Англійці не потребували довго шукати. Ім знав в
очи відразу той, котрий ще тогди, коли консерватисти і
ліберали не потребували його, а вже робив бізнес на па-
тріотизмі. Знайшли того самого, котрий оженив ся із се-
строю нашого героя, щоби зробити бізнес. Бо він готу-
єть ся на адвоката, на лоєра, і коли буде мав ту марку,
що він є посвоячений з тим, котрий віддав житя за у-
країнських робітників, то його канцелярія буде запан-
на українськими емігрантами. Бо-ж на що є кляч: „Світ
до свого?“ І ось той самий чоловік, котрому робітнику
в Ванкувер, наші партійні товариші, писали до Лондо-
ну сто доларів на те, щоби злидар зміг дістатися в Ка-
наду, — позичили а писали — той самий чоловік пере-
брав на себе роботу яничити соц. дем. рух серед укра-
їнського робітництва. Він зібрав компанію людей такої
самої марки як він, і уладжує відчити на те, щоби обки-
дувати болотом партійних людей, тих людей, котрі сво-
єю працею і посвояченію причиняють ся до піддержаня
соц. дем. руху між нашим робітництвом. Обкидує боло-
том людей без розбору хто понаде ся йому під руки. На-
віть таких людей, котрих він не знає, котрих він пер-

ший раз побачив, і тих не падаєть. Та потвора звиrolні-
ня ригає а себе зараз лайку і кляче: „Ось новий злодій!“

А як він ввзяв ся до знищеня українських соц. демо-
кратів? — Дуже просто. А ось давіть ся:

Українські соц. демократи в Канаді ввзяли були на
себе задляє ввєролу Січинського; українські соціал-
демократи збирали гроші; українські соціал-демо-
крати управляли тими грошми; українські соц. демо-
крати перевели цілу акцію і ті гроші мусіли вже розій-
ти ся. Отже нема тепер нічого легшого зробити, як ска-
зати: „Українські соц. демократи вкрали гроші“, бо
грошей вже нема.

А що скаже нарід? Нарід надто любить Січинського,
щоби не повірив; він повірить, бо любить його, і зробив
би все, що лиш треба, щоби оборонити свого героя. На-
родови треба лиш сказати, що партія соц. демократична
в'ужала частину грошей на піддержаня своєї газети, на
піддержаня свого руху, і що се є крадіж. Нарід засудить,
бо він судить, він не питає, чи сього конче треба було,
чи ні, — нарід не знає сього, що коли би соц.
демократичного руху не було, то бур-
жуї були би і пальцем не кивнули у
визволі нашого героя. Та-ж ті самі укра-
їнські буржуї вилекували ся Січинського зразу, таж о-
нь стрясали всяку відвічальність за се, і аж тогди, коли
побачили, що можна зробити бізнес, перебрали на себе
ролю „втихомирювана революційного духа в народі“. От
що робили українські буржуї.

Але мв єштуємо тепер: Чому та сама потвора, кот-
ра кричить, що соц. дем. партія не сміла з'уживати
грошей з фонду Січинського на партійні ціли, та сама
потвора, котра як платний наймит консерватистів і лі-
бералів кричить, що она хоче „поправити соц. дем.
партію“, чому та потвора не згадує про те, що з тих
грошей сиравлено шубу за девять-
десять доларів для його жінки, бо на-
га була, чому не згадує про те, що она сама гайнувала
фонд, свідячи у Ванкувер пару тижнів без потреби, що із
зібраних там двіста кілька доларів лишило ся лиш кіль-
канайцять, а решта поверх стодевять-десять пішло на
готелі збирачки і компанії, — чому про се не говорять,
та потвора?

Про се ми, соц. демократи, не хотіли говорити, бо ми
занадто шануємо свого брєрца а з ним шанували його сест-
ру, теперішню жінку тої потвори, що хоче нищити нас.
Але терпець вриває ся. І тогди, коли видить ся, що ту
не розходить ся є фонд, бо се є лиш замилувано очий
людям, коли видимо, що ту розходить ся українським
хуліганам о „джа“, о бізнес на соц. демократії, о хабар
від англійських буржуїв за таку підлу роботу, тогди го-
ді не говорити про те.

Чи думаєш хулігане, що соц. демократи не знали
того, що сказав ти тогди, коли В. С. Роб. Нар. зарєгістру-
вала ся на Роб. Нар. саме в той час, коли ти хотів пусти-
ти Роб. Нар. на ліцітацію і хотів посісти його? В. С. Р. Н.
довідавши ся про те, скоро перевела реєстрацію, а ти
сказав тогди: „І що з ними зробить, коли вони знають
вперед, що робити, — це нім чоловік рушуть ся; они
на все приготувані.“

Так знайте всі галапаси, що жїєте в відпадків англій-
ських консерватистів і лібералів, знайте, що соц. демо-
крати все на всею приготувані. І так як робітництво зме-
ло з лиця землі невільництво, змело панщину, змело вже
масу пльок своїх, так само розкопче і вас. Бо і хто-ж ви
є? Тоді, коли соц. демократія стає до борби з буржу-
азними партіями, ви тогди виступаєте, як ті жаби, що там,
де копя кують, а ви ноги настаєте.

Заробляйтеж, заробляйте більше патріоти на „джа-
би“ у своїх хлібодавців, - йдіть слідями посвоячених з
вами нюхом на жир таких як Стефанки, заробляйте на
борбі соціальної демократії, — але знайте, що
соц. демократія знає, пощо ви робите ту робо-
ту, знає, пощо ви вжаваєте до своєї брудної роботи іме-
ни народного героя, і з погордою глядять на той „Un-
geziefen, dem Gestank als Waffe dient“.

Вісти зі старого краю.

Галичина, то країна, на яку російський царат від-
давна острить свої зуби. Цілі ватаги платних шпіо-
нів пускає по Галичині, у-
держує рублиями цілу пар-
тію царофільських москвофі-
лів, які доносять йому про
найменший крок галицько-
го населєня. По знавій афе-
рі зі шпіоном Рєдлем,
полковником генерального
штабу, арештовано самих
тільки малх шпіонів, аж
перед кількома днями у
Львові заарештовано знат-
нішого шпіона бувшого у-
рядника залізничного Ле о
п а К r z e m i e n i e c k о-
ко, який посилав охрانی

варшавській всяні вісти
про укріпленя, військові у-
рядженя на залізницях і т. д.
Той Krzemieniecki грав
скрізь ролю великого патрі-
юта, іхав ся до всіх народо-
вих польських товариств, в
недавнім обході польського
повстаня у Львові старав ся
вкрутити навіть й між Уг-
рів, які приїхали на съязо.
Загалом, як показує ся з бо-
гатаго матеріялу забраного
у него, був се дуже небез-
печний шпіон.
Незавидне щастє!
Українська політика Ва-
ршави на Буковині останни-
ми часами поне-ла страшну
втрату. Славний хуліган та

Grand Clothing Co

Уважайте,

що до великої літньої випродажі, яка що тільки скінчилася, ми подаємо до загальної відомості, що маємо вже на складі великий запас осінніх і зимових речей, як шапки, спідне шматє, светри, оверковти, рукавиці і т. и.

Хто хоче заощадити в добрі осінні та зимові річі, хай спішить до нас, а певно не пожалує свого труду. Наші ціни є ріжні, але дуже прастишні, так що і найбідніший зможе приспособити себе на осінь і зиму.

Заходіть на адресу:

GRAND CLOTHING CO.

800 Main St. Winnipeg

згодий, виборчий розбишак знавий бурмістр і лосол Кіцмана Бажан, помер. Василькови вилетів найсильніший філяр його панованя.

Але за те небеса увінчали пана Василька новим здобутком. Він виднає у правительстві іменованє в православній метрополії в Чернівцях генеральним вікарієм архимандрита Монастирського ще українським владикою. За те платні наймити ухвалюють Василькови безмежне девіра.

Тіш ся голодий український хлопець, замість мималігн дасть тобі Василько українського єпископа. До щастя тобі більше не треба.

Зв кілька днів збирає ся австрійський парламент на осінню сесію. На днєвним порядку фінансове предложение, нові військові титарі і т. д. На привітані та ухваленю тих фінансових предложєнь правительству дуже залежить, і тому воно тепер зі всіма клубами веде переговори та скрізь обіцяє. Якось крутить соймами і політниками. Біда тільки з Чехами і Галичиною. Чеський сойм розв'язано, ц. к. комісія правительственных урядників править замість послів, в краю національна борба. В Галичині теж не ліпше. Нема соймової реформи, нема сойму. На виготовлені проекти вшехноляків і консервативного центрум ніхто не може згодити ся, ані Українці, ані жадон польський демократ. Правительство, як до тепер викручувало ся сіном, та занимало все неутральне становище, тепер приходять вже до розуму.

Знає, що в парламенті крім чеської обструкції мати не теж й обструкцію українську, а може й польських людюців. А прийняті і голосів за фінансовими предложениями потребує кочче. Тому, щоби позискати галицьких послів, дає допомоги на елементарні нещастя, а навіть є готове внести свій проєкт реформи виборчої до галицького сойму. Польські демократичні політики привесли з Відня вістку, що правительство

внесе такий проєкт, здає ся, за кілька днів. Так австрійський централізм вратує знов патріотичну автономію.

А через те маси, так само як за панщину, звернуть свої очи до цїсарського бургу та найяснішою пана.

Нещасна та галицька автономія, коротковорі її польські патріотичні політики.

А. Ч.

Торонто, Онт.

Позір! Робочий народ з Торонто, і околиці.

Окоцим. А тим подаю до відома, що відділі тутешні ч. 52 і 89. Фер. Укр. Соц. Дем. в Кан. не будуть віддержувати пропагандових мітінгів на улицах задля холодних вечєрів. Однаковож просьвіту та сьвідомість межі робітництвом ширити не перестали. Місто мітінгів пропагандових на улицах, уряджемо в галі. З тою тільки ріжницею, що на мітінгах пропагандових на улицах обговорювано ріночасно ріжні справи, а на мітінгах в галі будуть виголошувані реферати на певні лиш теми, як ось на примір: Чи потрібна робітникам організація і яка? що таке соціалізм? конституція автономія? і много иньших поучаючих річий. Кожда з таких тем буде обговорювана лиш раз на призначенім для сеї теми мітінгу. Мітінги сї будуть віддержувані через цілу зиму, почавши від 9. го. падолиста, в кожду другу і четверту неділю місяця о год. 2. по пол. на 185½ Queen St. W. Робітники і Робітницї заходіть отже на наші мітінги, а скористаєте много, бо пізнаєте, що добре а що зле, станете на виснім степені культури і цивілізації, а тим робом здобудете собі лучші права, та лекший кавалок хліба. Скинете з себе ярмо невілнництва, в яким сейчас знаходите ся і станете вільними горьжанами.

До просьвіти, до борби білі раби, а дістанете все, що лиш бажаєте!

Завіди в боротьбі за легший хліб та свободу, Ів. Стефанічкий.

ВІСЛІД З РОЗПРАВКИ, яка відбула ся 18. жовтня

1913. р. у Ванкувері на дохід „Роб. Нар.“ До виграня було сім ріжних річай і виграла їх слїдуючі товариші:

1) Грамофон виграв тов. Дмитро Шевчук з Торонто, Онт.

2) Золотий годинник тов. Albert London англїчанин з Ванкувер.

3) Гармонію тов. Михайло Бачинський з Ванкувер.

4) Дармовис до годинника тов. Т. Сидор з Вінніпегу.

5) Женський дармовис тов. Андрій Гагалюк з Ванкувер.

6) „Р. Народ“ на рік тов. М. Дучак з Ванкувер.

7) „Кадило“ на рік тов. Митро Костинюк з Белевію, Альберта.

Всіх тикетів було продано 247 за \$123.50, річі до вигравки коштували \$53.40 оплата постова \$1.30 а остає приходу на фонд „Р. Народу“ \$68.80. У Ванкувер розпродано 107 тикетів а в Монреалі, Отаві, Торонті, Вінніпегу, Едмонтоні, Гоммер, Гіакрег, Корбін, Губалто, Колман разом усіх 140 Честь і слава усім товаришам, котрі продавали, і тим, котрі купували, бо они памятають на свою часоспись „Робочий Народ“.

БОРІТЕ СЯ. ПОВОРЕТЕ! За відділ Ф. У. С. Д. „Боротьба“ у Ванкувер

Г. Вєгар, секретар, Р. С. До

Кальгаря вислав на руки тов. Пантелюка 25 тикетів і до сеї пори не маю жадної відомости від него. Хтоє що знає о нїм, прошу мені донести, где він є, і чи продає кому тикети, на адресу:

Geo. Begar, Box 482, Vancouver B. C.

Кажуть,

що колись кит морський проковтнув Йону, а тепер всякий піп проковтнув би кита! Чи так?

На пресовий фонд „Р. Нар.“ зложив Е. В. 15¢ Й. І. О. 15

ПОШУКУЮ свого брата Марка Томкового з села Калинівщини, повіта Чортківського, Галичина, три роки як з краю, перебував при роботі в Віггар Саск і в Саскатон; хто-би о нїм знав, або віг сам, нехай згласить (справа важна,) на адресу: Pawlo Tomkiw P. O. Tolerton Alta Section 16.

ПОШУКУЮ, Свого швагра Івана Баранника, з села Кобиловолки, повіт Трємбовля. Давнійше робив в Саскачевані, а тепер має перебувати в Брітіш Колумбі; хто-би о нїм знав, або він сам, нехай дає адресу, а дістане від мене гарну надгороду. Mike Pendziw ater P. O. Dunmore Alta Box 11.

МОЛОДІ ЛЮДИ!

Гарна нагода!

Можете мати зарібок, коли учитеся барберського ремесла в Moler College. Ми вичуємо сего ремесла в протигу двох місяців. Після скінчення курсів можете зараб дістати грошад, або можете отворити самостійні шап. Маєте сотні осель до вибору. Найбільший попнт є за барберами з дипломами Moler'a. Дивіть ся лиш за адресою: Moler, на углі King St. і Pacific Ave., Winnipeg — або дальше на 1709. Broad St., Regina, і 239 Simpson St., Fort William, Ont.

Если хотите

купити шіфкату до або з старого краю, міняти або посылати гроші до краю, продати або замінити фарми, гави, лоти або виробити позичку, або если хочете полагодити яку справу старокраєву, або тутешню, так удавайтесь до нас з довірем, а ми Вас обслужимо чесно і совісно за умірковану винагороду.

Пишіть або приходіть на адресу:

FENSON & SCHILLER
Нотарі і комісарі урядові
854 Main St. Winnipeg, Man.
Phone St. John 162

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.

620½ Main St. Winnipeg, Двері з Loggan Ave. Виягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

Dr A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціаліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг. Лічить також всякі недуги жіночі. Ординує в офісі на: 395 Selkirk Ave. Телефон: St. John 1716.

НОВІ КНИЖКИ:

- Історія землі з 41 образками 80 сторін 15
- Мораль природи. Історія та норми її 190 стор. 50
- Про рослини 15
- Підземне царство 15
- Про Укр. Козаків 15
- Омелько Ілдуви 30
- Недосєпівана пісня 40
- Скошений цвіт 45
- Для всіх 20
- Вибір нарисів і новель 30
- Казка про Богдана Хмельницького 30
- В потї чола 30
- О 12 таблицях 30
- Конець Титаніка 40
- Без родини 40
- Як чоловік зійшов на пана 50
- Перед і за кулісами 75
- Знесєнє панщини 50
- Некультурна 25
- Хмара, чари, жарти 50
- Арабські казки 25
- Казки І, II 50
- Історія Козаччини 80
- Географічний атлас на українській мові вартости \$1.25 даємо даром, хто замовить за \$3.00 книжок — перешлю оплатуюемо сами. Каталоги даром.

Ruska Knyharnia
850 Main Str. Winnipeg, Canada.

РОДИМЦІ!

Если хочете купити шіфкату до або з старого краю, продати, замінити фарми, гави, лоти, або виробити позичку, або если хочете полагодити яку справу старокраєву або тутешню, то удавайтесь до мене з довірем, а я Вас обслужу, чесно совісно і за уміркованим винагороджєном.

Пишіть або приходіть на адресу:
GEO. MACZULA
Нотар і комісар урядовий
856 Main St. Winnipeg, Man.
Phone St. John 1766.

Русько-німецький шпиталь

Dr. G. Kaichman-a

Спеціальне ліченє хоріб венеричних (сифіліс, трипер і др.) хірургичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних.
Найновіше і найпевніше ліченє сифіліса „606“ проф. Ерліха. Ліченє полового безсилля. Ліченє електрикою. Лікарства висилю по кольоніях за надісланим задатку.
OFFICE & HOSPITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

Позір Родимці!

Кождий з вас котрий надієся кілька адресів своїх знайомих отримає красну читанку на презент — надієся хто більше число адресів точних, отримає винагороду цієля угоди. — Подаючи адреси, прошу не залишати банк почтових — улиці і номерів, доки коли конечні. Адресуйте:

ІВАН НЕМЕТ
б. заступник ц. к. Конзуля
457. Washington str New York.

WINNIPEG YARD

Redwood & McKenzie St. Phones St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD

Melrose & Kanata Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВЛІ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.
Маємо стіло на складі лати, гонти, вікна, двері і всяке викінченє внутр. Тверде дерево спеціально до викінчуваня. Всякого рода дерево, вуголь завєдди маємо також на складі в Трансконі.

АПТЕКА РОБОЧОГО ЛЮДУ.

Одинока правдива русько-польська аптека для цілої Манітоби. Тутки дістанете добру медицину, кетру ваші доктор схоче. Ті, що живуть на фармах дістануть о 25% танше, коли будуть замовляти в нас через пошту.

WORKING MEN'S DRUG STORE

Mc GREGOR & BURROWS Winnipeg, Man.

Спеціально! Спеціально!

Велика знижкацін

на всіх мужеських, діточих і жіночих зимових убраннях, шапках, черевиках, светрах, і спідньому шматю.

а спеціально велика знижка на шапках з перських баранків, жіночих зарукавах і футрах. Загляньте до мене, а я вдоволю Вас своїми цінами.

L. GOLDSTEIN
842 Main St. Winnipeg.
попередній влститель Grand Clothing стору.

film
26 Nov

ПОРЯДКО
РІК V.

Боли дивні
вже стілі
каняцять тес
на так звану
жаль єї в руках
оком глядять в
прочитали рах
Се болить,
що оні дійсно
може, лиц оні
Се болить
лиш по центов
гі свій орган,
дять, що може
Товариші
ють вісім укра
письмом, вітну
Товариші
пім часі переї
в руках самої п
загальним доб
Товариші
до Вас! Жерт
кров, своє жит
пожєруйте р
— шпро, — з
Ві-ж тільки р
Останній
більше не буд
числом два ра
Двох скл
лиш редактор
хлопець буде
Народа. Він в
боти правиль
хлопець держ
дактором скл
дитячі сили —
Народ” — й
А Ви ли
бо вмрає ост
ставав за Вам
рить в те, до
всьому сьвіт
жити буде! В
байдуші стал
щоби ваш пр
„Роб. Народ
з Вами за ви
збирачем, ко

Як гр
цент
у нас бер
що сами
Наш
вана так,
Оф
All
C. GE